

NORGES HØYESTERETT

D O M

avsagt 15. oktober 2024 av Høyesterett i avdeling med

dommer Bergljot Webster
dommer Henrik Bull
dommer Ingvald Falch
dommer Knut Erik Sæther
dommer Christian Lund

HR-2024-1870-A, (sak nr. 24-082147STR-HRET)
Anke over Hålogaland lagmannsretts dom 19. mars 2024

A (advokat Kristina Davidsen)

mot

Påtalemyndigheten (førstestatsadvokat Sigrid Redse Johansen)

S T E M M E G I V N I N G

(1) Dommer **Falch:**

Sakens spørsmål og bakgrunn

(2) Saken gjelder den nedre grensen for seksuell handling med barn under 16 år.

(3) A er tiltalt for brudd på straffeloven § 304. Grunnlaget er beskrevet slik:

«Natt til søndag 4. september 2022 i ---veien 00 i Narvik kysset han B, f. 00.00.2008 og befølte henne på rumpen under klærne.»

(4) I Midtre Hålogaland tingretts dom 9. oktober 2023 ble han dømt til betinget fengsel i 32 dager. Retten fant kysset, men ikke befølingen bevist.

(5) Etter anke fra A avsa Hålogaland lagmannsrett dom 19. mars 2024, med denne domsslutningen:

«1. A, født 00.00.2003, dømmes for overtredelse av straffeloven § 304 til fengsel i 32 dager – trettitodager – som i sin helhet gjøres betinget med en prøvetid på to år, jf. straffeloven § 34. Til fradrag i den ubetingede del dersom noe av straffen kommer til soning går 2 – to – dager for utholdt varetekt, jf. straffeloven § 83.

2. Sakskostnader idømmes ikke»

(6) Også lagmannsretten fant bare kysset bevist. Det var dissens om lovanvendelsen. To meddommere ville frifinne.

(7) A har anket til Høyesterett over anvendelsen av straffeloven § 304 – seksuell handling med barn under 16 år – og § 307 – kravet til aktsomhet om barnets alder – samt over straffeutmålingen. Høyesteretts ankeutvalg fremmet anken så langt den gjelder anvendelsen av § 304. Resten av anken ble nektet fremmet.

(8) A gjør gjeldende at den handlingen som er funnet bevist, ikke rammes av straffeloven § 304. Han skal derfor frifinnes. Påtalemyndigheten påstår at anken skal forkastes.

Mitt syn på saken***Hendelsesforløpet***

(9) Den tiltalte – A, som på handlingstiden var 19 og et halvt år – og den fornærmede – B, som da var 13 år og 8 måneder – var til stede på et vorspiel i en leilighet i Narvik den aktuelle lørdagskvelden. De andre deltakerne var mellom 16 og 28 år. Fornærmede kom dit sammen med en eldre venninne og ga seg ut for å være over 16 år.

(10) Fornærmede ble servert alkohol og ble beruset. På et tidspunkt løp hun ut av leiligheten uten sko. Tiltalte tok seg da av henne og bar henne tilbake til leiligheten, opp trappene til

4. etasje, inn på et soverom og opp i en seng. Tiltalte la seg sammen med henne i sengen. Lagmannsretten har sammenfattet det som skjedde slik:

«Den samlede lagmannsretten finner det bevist ut over rimelig tvil at tiltalte og fornærmede kysset da de begge to lå i sengen. De to kjente ikke hverandre fra tidligere. ... Fornærmede drakk alkohol for første gang, og hun beskrev seg selv som 'svimmel' og hun oppførte seg underlig. Hennes tilstand medførte at hun ble båret inn og lagt i en seng. Det var tiltalte som bar henne og la henne i sengen. De lå mot hverandre på siden, og de kysset.»

Innholdet i straffeloven § 304

(11) Straffeloven § 304 lyder:

«Den som foretar seksuell handling med barn under 16 år, straffes med fengsel inntil 3 år, hvis forholdet ikke rammes av § 299.»

(12) Det er på det rene at straffebudet omfatter ulike former for «berøringer med seksuelt tilsnitt, som for eksempel kyssing ...», se Ot.prp. nr. 22 (2008–2009) side 240.

(13) Etter en gjennomgang av lovforarbeidene og rettspraksis oppsummerer førstvoterende i HR-2023-2436-A avsnitt 32 den vurderingen som skal gjøres:

«Ved vurderingen av om en handling som retter seg mot et barn er seksuell, må det tas utgangspunkt i om de ytre trekkene ved handlingen – graden av intimitet og berøringens varighet og intensitet – kan gi den et seksuelt preg. Men handlingen må også bedømmes ut fra en helhetsvurdering av situasjonen, der relasjonen mellom de involverte, deres alder og formålet med berøringen spiller inn. Det har betydning om handlingen er seksuelt motivert. Ikke enhver handling med et visst seksuelt preg er straffbar. I grensetilfeller er det avgjørende hvor sterkt barnets behov for vern av dets seksuelle integritet gjør seg gjeldende.»

(14) Den siste delen av denne vurderingen er utdypet i HR-2024-1016-A avsnitt 18:

«Henvisningen til at ikke alle handlinger med et visst seksuelt preg er straffbare, knytter seg blant annet til at det i normalsituasjoner i dagliglivet må være en viss margin for uforsiktig og klønede opptreden fra en foresatts side, jf. Rt-2007-1203 avsnitt 12. Ikke alle upassende og uønskede handlinger bør belegges med straff, jf. Rt-2006-431 avsnitt 12. Det sentrale hensynet vil være barnets behov for et strafferettslig vern av sin seksuelle integritet.»

Den konkrete vurderingen

(15) Det er på det rene at de *ytre trekkene* ved As handling – kysset på munnen – kan gi den et seksuelt preg. Dette gjelder selv om jeg må bygge på at han ikke beveget tungen inn i munnen hennes. Det er heller ikke konkrete opplysninger i lagmannsrettens dom om hvor lenge kysset varte. Men det må, ut fra den samlede beskrivelse lagmannsretten gir, legges til grunn at kysset ikke bare var flyktig eller helt kortvarig.

- (16) En *helhetsvurdering av situasjonen* kysset ble gitt i, underbygger at det hadde et seksuelt preg. Jeg peker på at de begge lå i en seng med ansiktene og kroppene vendt mot hverandre. Han holdt også en arm rundt henne.
- (17) A viste riktignok den fornærmede omsorg da han hentet henne og bar henne inn i sengen. Men det som deretter skjedde, etter at han selv la seg i sengen, har et seksuelt preg. De to kjente hverandre ikke fra tidligere, og den fornærmede var betydelig yngre, under 14 år. Lagmannsretten har dessuten bygget på at kysset var seksuelt motivert fra As side, en bevisbedømmelse jeg må bygge på.
- (18) Avgjørende blir derfor om handlingen likevel ligger innenfor *marginen* for uforsiktig og klønete opptreden, og derfor ikke rammes av § 304. Som det går frem av den rettspraksisen jeg siterte, er ikke alle handlinger med et visst seksuelt preg straffbare. Dette må også gjelde når handlingen skjer på en fest for ungdommer og unge voksne, hvor det kan forekomme flørting, kyssing og lignende med festdeltakere under 16 år. Det sentrale hensynet er i denne sammenhengen barnets behov for et strafferettslig vern av sin seksuelle integritet.
- (19) I dette tilfellet var den fornærmede i en sårbar situasjon, slik lagmannsretten har beskrevet. Hun var ung, beruset og oppførte seg til dels merkelig. I et slikt tilfelle mener jeg at fornærmede har et behov for vern om sin seksuelle integritet.
- (20) Når den fornærmedes alder og tilstand ses i sammenheng med at kysset skjedde i en seng, er mitt syn at handlingen rammes av § 304. Men jeg presiserer at den ligger i nedre sjikt av regelens anvendelsesområde.

Konklusjon

- (21) Jeg stemmer for denne

D O M :

Anken forkastes.

- (22) Dommer **Lund:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (23) Dommer **Sæther:** Likeså.
- (24) Dommer **Bull:** Likeså.
- (25) Dommer **Webster:** Likeså.
- (26) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

Anken forkastes.